

Selvitys sijoituskorien asiakasmateriaalin laadusta

1 Sijoituskorien asiakasmateriaalin laadussa kehitettävää

Finanssivalvonta selvitti sijoitussidonnaisiin säästöhenkivakuutuksiin, eläkevakuutuksiin ja kapitalisaatiosopimuksiin liitettävien sijoituskorien asiakasmateriaalin laatua.

Selvityksen perusteella Finanssivalvonta katsoo, että sijoituskorien asiakasmateriaalin pohjalta asiakkaan on vaikea vertailla sijoituskoreja keskenään tai vertailla sijoituskorien ominaisuuksia sijoitusrahastojen ominaisuuksiin.

Sijoituskori on vakuutusyhtiön omistama sijoituskokonaisuus, jonka arvonkehitykseen sijoitussidonnaisen vakuutuksen arvo voidaan sitoa. Sijoituskorin sisällöstä riippuen sijoituskorit ovat asiakkaan näkökulmasta sijoitusrahastojen tai indeksilainojen kaltaisia sijoitustuotteita.

Finanssivalvonnan näkemys mukaan asiakkaan olisi saatava sijoituskorien asiakasmateriaalista selkeästi tieto tuotteen juridisesta luonteesta, sijoituspolitiikasta, riskeistä ja kuluista. Useimmat vakuutusyhtiöt kertovat edellä mainituista ominaisuuksista asiakasmateriaalissaan, mutta tiedot on usein sijoitettu moniin eri dokumentteihin tai ne ovat hyvin yleisluontoisia.

Sijoitusrahastoja koskeva sääntely edellyttää, että rahastoyhtiöt laativat rahastoesitteen sekä tiiviin ja selkeän sijoitusrahaston keskeisimmät ominaisuudet esittävän avaintietoesitteen. Nämä vaatimukset eivät koske sijoituskoreja, vaan niitä koskee vakuutuslainsäätelyn mukainen tiedonantovelvollisuus.

Vakuutusten sijoituskohteiden osalta vakuutuslainsäätelyn 5 § edellyttää, että vakuutuksen hakijalle annetaan tietoa sijoituskohteiden valinnan kannalta olennaisista seikoista ottaen huomioon hakijan sijoituskokemus ja sijoittamisen tavoitteet. Vakuutusyhtiöillä on antamistaan tiedoista vakuutuslainsäätelyn 9 §:n mukainen vastuu, jonka mukaan vakuutuslainsäätely on voimassa sen sisältöisenä, kun asiakkaalla oli saamiensa tietojen perusteella aihetta käsittää.

Euroopan parlamentti on 15.4.2014 hyväksynyt Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen vähittäismarkkinoille tarkoitettuja paketoituja ja vakuutusmuotoisia sijoitustuotteita (PRIIP-tuotteita) koskevista avaintietoasiakirjoista. Asetus tullaan julkaisemaan sen jälkeen kun se on hyväksytty EU:n neuvostossa. Asetus tulee sovellettavaksi vuoden 2016 aikana. PRIIP-tuotteille (packaged retail and insurance based investment products) tulee pakolliseksi sijoitusrahastojen avaintietoesitteen kaltainen vakioitu ytimekäs dokumentti, jossa esitetään selkeästi näiden tuotteiden keskeiset ominaisuudet. Dokumentin tarkoituksena on parantaa tuotteiden vertailtavuutta.

2 Tuotteen juridinen luonne

2.1 Havainnot

Kaikista sijoituskorien esitteistä ei käy ilmi vakuutuksiin liitettävien sijoituskorien juridinen luonne.

2.2 Finanssivalvonnan näkemys

Sijoituskori on henkivakuutusyhtiön omistama sijoituskokonaisuus, jonka voi liittää säästöhenkivakuutukseen, eläkevakuutukseen tai kapitalisääntiosopimukseen. Sijoituskoreille ei ole erityistä niiden toimintaa sääntelevää lainsäädäntöä.

Asiakkaan olisi saatava selkeästi tieto ainakin seuraavista sijoituskorin juridisista ominaisuuksista:

- kyseessä ei ole sijoitusrahastolain sääntelemä sijoitusrahasto, vaan henkivakuutusyhtiön hallinnoima, vakuutuksen arvon määrittelevä, sijoituskokonaisuus
- sijoituskorin sääntöjä ei vahvista ulkopuolinen taho, vaan vakuutusyhtiö määrittelee sijoituskorin säännöt ja sillä on oikeus vakuutusehtojen mukaisesti muuttaa sijoituskorin sääntöjä tai lakkauttaa se
- sijoituskorien sijoituspolitiikalle ei ole lainsäädännössä asetettu hajautusvaatimuksia tai muita sijoitusrahastolainsäädännön sijoitusvaatimuksia vastaavia rajoituksia
- vakuutusyhtiö vastaa sijoituskorin arvonlaskennasta, arvonlaskennan periaatteille ei ole ulkopuolista hyväksyntää
- vakuutuksenottaja ei ole asiakassuhteessa sijoituskorin mahdolliseen ulkopuoliseen varainhoitajaan vaan vakuutusyhtiöön
- sijoituskorin merkintään ja lunastukseen saattaa liittyä sijoituskorin säännöissä määriteltyjen rajoitusten lisäksi vakuutus sopimuksessa määritellyjä rajoituksia.

3 Keskeisten tietojen sijoittelu eri dokumentteihin

3.1 Finanssivalvonnan havainnot

Kaikista sijoituskorien esitteistä ei saa kokonaiskuvaa sijoituskorin riskeistä, kuluista ja toteutuneista tuotoista, vaan vakuutuksenottajan on tutustuttava useisiin dokumentteihin (esimerkiksi vakuutus esite, vakuutusehdot, sijoituskorin esite, kuukausikatsaus, vakuutustarjous, tarjouslaskelman avaintiedot ja vakuutusyhtiön nettisivujen sisältämät arvonkehitystiedot) pystyäkseen tekemään tietoon perustuvan sijoituspäätöksen.

3.2 Finanssivalvonnan näkemys

Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan hyvä käytäntö olisi, että sijoituskorista asiakkaalle annettavaan esitteeseen kootaan keskeisimmät sijoituskoria koskevat tiedot, mukaan lukien pääoman menettämisen riski. Sijoituskorin esitteessä tulisi lisäksi viitata niihin dokumentteihin, joista on saatavissa lisätietoja.

4 Tekstin jäsentely ja kieliasu

4.1 Finanssivalvonnan havainnot

Sijoituskoreista asiakkaalle annettavissa dokumenteissa oli runsaasti tekstiä. Teksti oli usein vaikeasti ymmärrettävää asiakkaalle.

4.2 Finanssivalvonnan näkemys

Runsas tekstimäärä voi olla asiakkaalle haastava. Selkeän jäsentelyn lisäksi keskeisimmät ominaisuudet esittävät tekstilaatikat helpottavat tuotteen ominaisuuksien hahmottamista ja vertailua. Lisäksi kaavioita (esim. strukturoiduissa sijoituskoreissa) ja laskuesimerkkejä on hyvä tarpeen mukaan käyttää havainnollistamisen apuvälineenä.

5 Suositeltava sijoitusaika

5.1 Finanssivalvonnan havainnot

Lähes kaikkien sijoituskorien osalta kerrottiin suositeltava sijoitusaika/vähimmäissijoitusaika.

5.2 Finanssivalvonnan näkemys

Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan hyvä käytäntö olisi ilmoittaa sijoituskorin suositeltava vähimmäissijoitusaika. Finanssivalvonta on aiemmin suositellut vakuutuksen vähimmäissijoitusajan ilmoittamista (MOK 16/2013, luku 7, kohta 9).

Erityisesti strukturoitujen sijoituskorien osalta olisi lisäksi hyvä tuoda esille se seikka, että kuolemantapauksessa vakuutuksen sijoituskohteet realisoidaan kuolinpäivän arvoon, joten strukturoidun tuotteen mahdollisesti sisältämä pääomaturva ei koidu perillisten hyväksi.

6 Sijoituspolitiikka ja -kohteet

6.1 Finanssivalvonnan havainnot

Kaikkien sijoituskorien sijoitustoiminnan kuvauksissa kerrottiin mille markkinoille ja mihin omaisuusluokkiin ne sijoittavat. Monissa kuvauksissa oli kuitenkin epäselvää jäsentelyä, epätarkkuutta tai vaikeaselkoisuutta, jolloin tarkempi tieto sijoituskohteista jäi vaillinaiseksi.

6.2 Finanssivalvonnan näkemys

Asiakkaalle tulisi kuvata helposti ymmärrettävällä kielellä, miten sijoituskorin sijoituskohteet valitaan. Kuvauksessa tulisi välttää vaikeita ilmaisuja ja termejä.

Kuvauksen tulisi olla riittävän täsmällinen. Siitä pitäisi ilmetä, millä perusteella sijoituskohteet valitaan ja millä instrumenteilla sijoitukset toteutetaan.

Sijoitustoiminnan kuvauksessa olisi myös hyvä mainita, millaisia hajautusperiaatteita sijoituskori noudattaa sijoituksissaan, sillä sijoituskoreilla ei ole laista tulevia hajautusvelvoitteita.

7 Riskit

7.1 Finanssivalvonnan havainnot

Vakuutusyhtiöt kertovat pääsääntöisesti sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvästä pääoman menettämisen tai pienentymisen riskistä ja eri omaisuusluokkien markkinariskistä. Sen sijaan kuvaukset sijoituskorien sijoituskohteisiin liittyvistä erityisistä riskeistä jäävät usein ylimalkaisiksi.

Muutama yhtiö käytti esitteissään sijoitusrahastojen avaintietoesitteissä käytössä olevaa seitsenportaista riski-tuottoprofiilia sijoituskorin riskin havainnollistamiseksi.

7.2 Finanssivalvonnan näkemys

Asiakkaalle olisi hyvä kertoa tarkemmin mahdollisista sijoituskoriin tai sen sijoituskohteisiin liittyvistä erityisistä riskeistä silloin, kun nämä riskit ovat merkittäviä. Tällaisia riskejä ovat esimerkiksi luottoriski, likviditeettiriski ja vastapuoliriski.

Fivan näkemyksen mukaan avaintietoesitteen mukaisen riski-tuottoprofiilin käyttö helpottaa sijoituskorien riskien havainnollistamista ja vertailtavuutta.

8 Kulujen ilmoittaminen

8.1 Finanssivalvonnan havainnot

Asiakkaalle ilmoitetaan selkeästi vain sijoituskorin perimä vuotuinen hallinnointipalkkio. Tieto siitä, että sijoituskorin sijoituskohteena olevat rahat perivät vielä omat palkkionsa, kerrotaan toisinaan vaikeaselkoisesti tai tieto jätetään kokonaan antamatta.

Moni yhtiö jättää myös kertomatta sijoituskorin kokonaiskulujen määrän, osa puolestaan ripottelee tiedot kuluista eri dokumentteihin.

8.2 Finanssivalvonnan näkemys

Asiakkaalle pitäisi kertoa sijoituskorin kuluista niin, että asiakas pystyy helposti hahmottamaan vakuutuksen tuottoa rasittavat kulut.

Kun ilmoitetaan sijoituskorin hallinnointipalkkio, olisi hyvä samassa yhteydessä ilmoittaa, että mahdolliset sijoituskohteina olevat sijoitusrahastot saattavat periä omat palkkionsa. Samalla on hyvä kertoa sijoituskorin kulurasisitus kokonaisuudessaan kohderahastojen kulut mukaan lukien.

9 Aiempi tuotto- tai arvonkehitys

9.1 Finanssivalvonnan havainnot

Valtaosa yhtiöistä ilmoitti aiemman arvonkehityksen esitteessä.

9.2 Finanssivalvonnan näkemys

Sijoittajan olisi hyvä saada kuva siitä, kuinka kauan sijoituskori on toiminut ja miten sen arvo on kehittynyt. Jos sijoituskorin tavoitteet ja sijoituspolitiikka ovat muuttuneet ajanjakson aikana, on hyvä kertoa sijoittajille siitä, että aiempi tuotonkehitys on tapahtunut olosuhteissa, jotka eivät enää päde.